

Nämnden Svenska rum 14.03.2024 § 25

§ 25

Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghem

Beredning och upplysningar:
Nääppä Roosa
Myllylä Janne
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum antecknar för sin del för kännedom Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghem.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghem är ett gemensamt dokument för affärsverket Esbo lokaler och sektorn för fostran och lärande. Det skapar en grund för planeringen av daghem och för samarbetet mellan de aktörer som deltar i arbetet. Anvisningen ger dem som deltar i projekt en uppfattning om de gemensamma målen och om grunderna för verksamheten inom småbarnspedagogik. Klart definierade utgångspunkter för verksamheten inom småbarnspedagogiken på daghem, för ramvillkoren för byggprojekt i Esbo samt för anvisningarna hjälper deltagarna att bidra till att lokalerna svarar på de funktionella behov daghemmen har. Daghemmens lokaler ska möjliggöra verksamhet som fyller kraven både på nationell nivå och stadsnivå.

Syftet med anvisningen, som fokuserar på funktionaliteten i daghemmen, är att garantera jämlika utgångspunkter mellan stadens projekt och att främja förverkligandet av daghemslokaler av jämn kvalitet. Målet är att styra till flexibla planeringslösningar som möjliggör olika prioriteringar i verksamheten, ändringar mellan olika verksamhetsperioder och ger enheterna möjlighet att ordna sin verksamhet inom småbarnspedagogik på sitt sätt.

Anvisningen är avsedd att användas i projekt för ombyggnad och nybyggnad av Esbo stads daghem samt i mindre reparationsprojekt, till de delar som lämpar sig för projektet. Vid planeringen iaktas anvisningen, byggbranschens allmänna anvisningar, lagar och bestämmelser, Esbo stads tekniska anvisningar och Utbildningsstyrelsens anvisningar.

Anvisningarna som styr den funktionella planering av Esbo stads daghem fördelar sig på följande dokument:

- Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghem
- Modellprogram för daghemslokaler i Esbo
- Lokalkravkort för daghem i Esbo

Av dessa tar Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghemställning till utgångspunkterna för daghemsplaneringen samt lokalgrupperna och förhållandena mellan dem, men definierar inte hur stora lokalerna ska vara eller hur de ska vara utrustade.

Modellprogrammen för daghemslokaler i Esbo definierar antalet och storleken på lokaler i daghemsprojekt av olika storlekar samt projektets totala omfattning. Lokalkravkortet för daghem i Esbo definierar den grundläggande utrustningen i olika lokaler.

Uppdateringsarbetet

Den tidigare anvisningen för planering av daghem i Esbo utarbetades år 2016 och anvisningen var till vissa delar föråldrad. Behov till uppdateringar uppstod bland annat i och med att lagen om småbarnspedagogik ändrades år 2022 och på grund av ändringar i hur verksamheten ordnas. Dessutom upplevdes den gamla anvisningen som för knapp med tanke på innehållet. Innehållet i den nya anvisningen definierades med utgångspunkt i småbarnspedagogikens behov och erfarenheter samt de observationer som medlemmarna i arbetsgruppen gjort och deras förfarenhet av planeringen av olika daghemsprojekt. De centrala mål och principer som styr planeringen av lokalerna ändrades inte under uppdateringsarbetet, men anvisningen preciserades och kompletterades. Anvisningen utökades med beskrivningar och utgångspunkter för planeringen.

Arbetet med uppdateringen utfördes år 2023 och i början av år 2024. I arbetet deltog planeringstjänsterna inom affärsverket Esbo lokaler samt finsk småbarnspedagogik, Svenska bildningstjänster och stabens serviceområde lokaler från sektorn för fostran och lärande. Förutom av arbetsgruppen och styrgruppen behandlades innehållet i anvisningen också tillsammans med stadens interna samarbetspartner, såsom Esboregionens miljö- och hälsoskydd och en tillgänglighetsexpert från byggnadstillsynen. Ett utkast till anvisningarna kunde också kommenteras omfattande inom sektorn för fostran och lärande, affärsverket Esbo lokaler och hos centrala samarbetspartner innan det godkändes.

Anvisningen centrala innehåll

Esbo stads anvisning för funktionell planering av daghem omfattar fyra temahelheter: anvisningar som styr planeringen av daghem, utgångspunkterna för planeringen av småbarnspedagogikens lokaler, målen för lokalernas funktioner och beskrivningar av daghemslokalerna. Det upplevdes som nödvändigt att i början av anvisningen ge en allmän beskrivning av småbarnspedagogikens uppgifter, mål och verksamhet, eftersom de definierar och styr målen och de funktionella behoven för lokalplaneringen.

Barnen som deltar i småbarnspedagogiken är mellan nio månader och sex år gamla. Alla barngrupper i daghemmen har 21 kalkylerade platser inom småbarnspedagogik, men antalet barn i grupperna varierar enligt ålder mellan 12 och 21 barn. I Esbo är en princip för lokalplanering att barn i olika åldrar vid behov kan verka i alla grupplokaler.

De allmänna målen för småbarnspedagogikens lokaler är trivsamt, funktionsduglighet, möjlighet att flexibelt konvertera lokalerna, säkerhet och tillgänglighet. Målet är att säkerställa en utvecklande och inlärningsfrämjande miljö. På de ställen där daghemmets olika rum ansluter sig till varandra eftersträvas ändamålsenliga förbindelser, som stöder samarbete och samhörighet, men som också gör det möjligt att arbeta i lokalerna utan störningar och med uppgifter som kräver koncentration. Målet med trivsamt är att erbjuda alla barn en bekant miljö, där också deras förhållande till de andra barnen och personalen förblir trygg. I lokal- och inredningsfrågor tar man hänsyn till barnens storlek och hur utrymmet gestaltas ur barnens synvinkel. Tillgängligheten planeras övergripande, också med hänsyn till ankomsten till daghemmet och hur man rör sig i lokalerna. Enligt principerna för inklusion och närtjänster kan daghemmet också användas av barn, personal och vårdnadshavare med funktionsnedsättning.

Det ska vara möjligt att anpassa lokalerna bland annat med flyttbara möbler, rumsavdelare, lek- och inlärningsredskap för olika ändamål och under olika verksamhetsperioder när behoven bland de barn som använder lokalerna ändras. I lokallösningarna ska man utöver barnen också beakta arbetsergonomi för både småbarnspedagogikens personal och andra personalgrupper. Verksamheten inom småbarnspedagogiken ställer specialkrav på den akustiska planeringen. En god akustik är också en central arbetshälsfaktor.

Ett så kallat hemområde är en helhet av rum som återkommer på flera ställen i daghemsbyggnader. I ett sådant finns 1–3 grupplokaler för barngrupper, groventré, tambur, toaletter/badrum och lagerrum. Hemområdena planeras för två grupper, som använder gemensamma ingångar och entréer. Lokalerna i hemområdet utgör en helhet som barnet lätt kan gestalta. Även i stora daghem är det möjligt att koncentrera barngruppernas verksamhet till hemområden, som känns mer privata. De parvis placerade hemområdena anknyter vidare till de övriga daghemslokalerna.

Den största ändringen jämfört med den gamla anvisningen är att det blir möjligt att vid behov placera en extra grupp i daghemmens gemensamma lokaler. Ändringen ska säkerställa att om det blir nödvändigt att genom undantagsarrangemang utöka antalet platser inom småbarnspedagogiken, kan den tillfälliga barngruppen använda lokaler som uppfyller kraven på säkerhet och hälsa.

Daghemmens gemensamma lokaler, som används av alla grupper, omfattar till exempel matsalar, allaktivitetsrum och gemensamma smågruppsrum. Av dessa används matsalarna både för måltider och som mångsidiga, gemensamma lokaler för hela daghemmet. Daghemmets största lokal är Allaktivitetslokal 1, som är avsedd för motion och annan lek och verksamhet som kräver mycket utrymme. Den fungerar också som daghemmets fest-, mötes- och utbildningslokal. Personalens lokaler skapar förutsättningar för planeringen av verksamheten, dokumentation, samlingar och diskussioner. Vid planeringen av dem framhävs kraven på ljudisolering. Gemensamma lokaler och personallokaler placeras på olika håll i byggnaden och på olika våningar, så att de är tillgängliga och användbara i daghemmets vardag.

Bilaga

1 Päiväkotisuunnitteluohje_2024

Tilläggsmaterial**För kännedom**